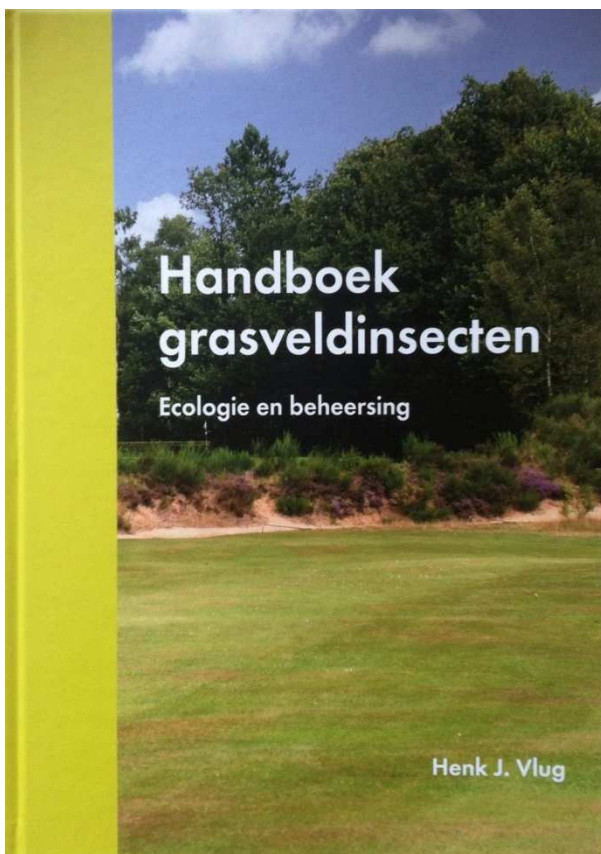

Boekbespreking: Handboek grasveldinsecten

Theo Peeters

Vlug, H.J., 2015. Handboek grasveldinsecten. Ecologie en beheersing. – Wageningen Academic Publishers, 214 p. ISBN 978-90-8686-250-4. Prijs: € 66,-.

Verrassend zo'n boek over zo'n specifiek onderwerp. Ik ken de auteur zelf nauwelijks maar weet wel dat hij vanaf de zeventiger jaren van de vorige eeuw aan Platygastriidae heeft gewerkt. Hij publiceerde zelfs een catalogus van de Platygastriidae van de wereld (Vlug 1995). Nu noemt hij zichzelf grasveldentomoloog, maar zijn verleden kun je in dit boek nog proeven als bijvoorbeeld de naamgeving in het dierenrijk (bijlage 10) of de naamgeving van insecten wordt besproken.

Ikzelf heb vele uren plezier beleefd aan het afgraven van vele m³ duinterrein op zoek naar larven van Scarabaeidae, dus toen ik over dit boek las heb ik het meteen besteld. Het boek is mooi uitgegeven met een stevige kaft, glad papier, een duidelijk bladspiegel en is voorzien van diverse illustraties en een reeks van 93 kleurenfoto's in een middenkatern.

Het handboek grasveldinsecten bestaat uit drie delen, secties genoemd: een inleiding, een bespreking van de grasveldinsecten en een sectie bestrijding.

In de inleiding (blz. 19-33) wordt in z'n algemeenheid ingegaan op sportvelden en gazons en op insecten.

Het tweede deel (blz. 37-107) bespreekt de grasveldinsecten. De drie grootste ordes van grasveldinsecten zijn kevers, vliegen en muggen en vlinders die dan ook de meeste aandacht krijgen. Na een algemene inleiding over de orde worden de soorten besproken. Per soort wordt o.a. ingegaan op uiterlijke kenmerken van adulten en juveniele stadia, generaties, verspreiding, levenswijze, lokstoffen, schade en natuurlijke vijanden. Bij sommige soorten wordt wel ingegaan op de bestrijding bij andere niet. Daarna volgen kortere besprekingen van overige insecten, verwante geleedpotigen en overige ongewervelde organismen zoals wormen en slakken. Emelten en wortelvretende bladspruitkevers komen door het hele boek het vaakst langs.

Het derde deel van het boek (blz. 127-172) gaat over de bestrijding. Hoofdstukken in dit deel zijn chemische bestrijding, mechanische bestrijding en gebruik maken van abiotische factoren, biologische bestrijding, parasitoïden en predatoren, ecologie en populatiedynamiek, alternatieve bestrijding en schadedrempels en bemonsteren. Uitgebreid wordt ingegaan op insectenparasitaire aaltjes die vooral toegepast worden tegen engerlingen en emelten en waarmee de auteur veel heeft gewerkt.

Het boek besluit met een literatuurlijst, tien bijlagen, een kort stukje over de auteur en een index. Bijlage 1 geeft determineertabellen tot de shadebeelden, de adulten, en de larven of nimfen van de ordes van de belangrijkste grasveldinsecten en een tabel tot acht soorten engerlingen. Verder in de bijlagen o.a. een begrippenlijst en een reeks resultaten van onderzoeken van de auteur vnl. in de jaren 1970-1990 aan emelten, een keverdoder, de rozenkever, de junikever en de meikever.

Nieuw voor mij waren bijvoorbeeld woorden als 'zwad' en 'grondparels'. Zwad is het deel van de zode boven de minerale ondergrond en grondparels zien eruit als kleine geelbruine pootloze bolletjes en zijn nimfen van schildluizen die ondergronds leven en tot de familie van de Margarodidae behoren.

In dit handboek staan de grasveldinsecten en hun bestrijding centraal. Zelf had ik graag meer willen lezen over plagen en de ecologie van plagen, en over grassen, grasvelden en de gezelschappen van insecten in verschillende grasvelden. Wat zijn de verschillen en overeenkomsten in duinterreinen, grasvelden op klei, op veen, op zand of op löss?

Het boek leest goed maar bevat helaas veel slordigheden. Er staan diverse inhoudelijke onjuistheden in die gemakkelijk hadden kunnen voorkomen door raadpleging van bijvoorbeeld de kevercatalogus van Vorst (2010). De auteur gebruikt een groot aantal, al of breed geaccepteerde of eigen, Nederlandse namen. Soms scheidt dat verwarring bijvoorbeeld als hij dolkwespen en keverdoders beiden gebruikt voor de familie Tiphidae. De Nederlandse naam dolkwespen hebben we gereserveerd voor de familie Scolidae waarvan overigens geen vertegenwoordigers in ons land voorkomen (Peeters et al. 2004). Ook spellingsfouten, zoals rozekever i.p.v. rozenkever, zinnen die niet lekker lopen en de vele herhalingen vlak na elkaar, maken een slordige indruk. Een extra redactionele ronde had veel van deze slordigheden kunnen wegfilteren.

Maar och over mankementen kun je blijven zeuren maar het blijft voor ons land een vernieuwend boek over een interessant onderwerp. Moge een nieuwe druk van dit handboek een volgende stap zetten.

Henk proficiat met dit boek, dat een mooi inkijkje geeft in je werkzame jaren. Voor velen zal het een eye-opener vormen, voor anderen een stimulans om dit interessante studieveld op te pakken. Veel sportvelden zijn tegenwoordig omgevormd tot kunstgrasvelden, maar geef mij maar een natuur-lijk grasveld met hier en daar wat gaatjes, bruine plekken, losse hoopjes zand, natte en bloemrijke stukken en los zwad om op te ballen!

Literatuur

- Peeters, T.M.J., C. van Achterberg, W.R.B. Heitmans, W.F. Klein, V. Lefeber, A.J. van Loon, A.A. Mabelis, H. Nieuwenhuijsen, M. Reemer, J. de Rond, J. Smit & H.H.W. Velthuis, 2004. De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata). - Nederlandse Fauna 6, NNM Naturalis Leiden, KNNV Uitgeverij Utrecht & EIS-Nederland Leiden, 507 pp.
- Vlug, H.J., 1995. Catalogue of the Platygastriidae (Platygastroidea) of the world. Hymenopterorum Catalogus (nova editio) pars 19. - SPB Academic Publishing Amsterdam, 168 pp.
- Vorst, O. (ed.), 2010. Catalogus van de Nederlandse kevers (Coleoptera). - Monografieën van de Nederlandse Entomologische Vereniging 11, 317 p.